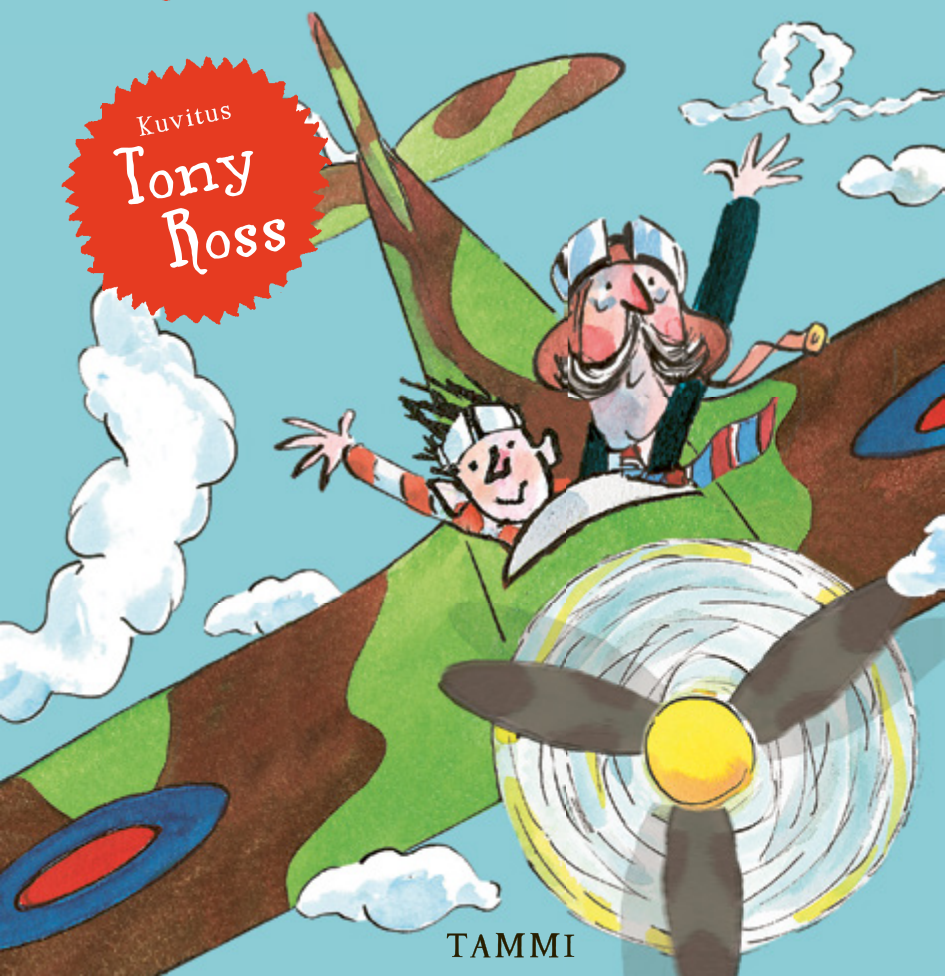

David Walliams

VAAARIN SUURI PAKOMATKA

Kuvitus
Tony
Ross

TAMMI

David Walliamsin lastenromaaneja:

HERRA LEMU

POIKA JA MEKKO

GANGSTERIMUMMI

MAAILMAN RIKKAIN POIKA

PANKKIROSVON POIKA

KESKIYÖN JENGI

JÄÄTYNYT JÄTTILÄINEN

LIMA

GANGSTERIMUMMI ISKEE JÄLLEEN

VAARIN SUURI PAKOMATKA

David Williams

VAARIN
SUURI PAKOMATKA

Kuvittanut Tony Ross

Suomentanut Kaisa Kattelus

TAMMI
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos *GRANDPA'S GREAT ESCAPE*
ilmestyi Isossa-Britanniassa 2015 (HarperCollins *Children's Books*,
a division of HarperCollinsPublishers Ltd)

Teksti © David Walliams, 2015
Kuvitus © Tony Ross, 2015

Translation © translated under licence from HarperCollinsPublishers Ltd
David Walliams and Tony Ross assert the moral right to be identified as the author
and illustrator of this work.

Suomenkielinen laitos © Kaisa Kattelus ja Tammi, 2024
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-04-5749-5
Painettu EU:ssa

*Tämä kirja on omistettu Samille &
Phoebelle, jotka ovat melkein aina kilttejä.
Rakkaudella David*

HarperCollins *Children's Books*

esittää

VAARIN SUURI PAKOMATKA

Kirjoittanut..... DAVID WALLIAMS

Kuvittanut..... TONY ROSS

Kustannustoimitus ..... RUTH ALLTIMES

Toimitus..... GEORGIA MONROE

Taitto ..... ELORINE GRANT

Kansi..... KATE CLARKE

Ääni..... TANYA BRENNAND-ROPER

Markkinointi..... ALISON RUANE

JA NICOLA WAY

PR..... GERALDINE STROUD

JA SAM WHITE

Ohjaus ..... RACHEL DENWOOD

David Walliamin

kirjallisuusagntti .....INDEPENDENTIN

PAUL STEVENS

Vastaava tuottaja..... CHARLIE REDMAYNE

Tuottaja..... ANN-JANINE MURTAGH

*Erityiskiitokset Imperial War Museumin Charlotte Sluterille ja
Laura Cloutingille, Goodwood Aerodromen Tim Granhawille,
Matt Jonesille, Andy Annabelille ja Gerry Jonesille, sekä RAF-
neuvonantajalle John Nicholille.*

Prologi

Eräänä päivänä vaari alkoi unohdella asioita. Aluksi hän unohteli vain kaikenlaista pientä. Hän keitti itselleen kupillisen teetä ja unohti juoda sen. Pian hänen keittiön-pöydällään oli rivissä kymmenen jäähtynyttä teekuppia. Tai hän pani kylpyveden valumaan, unohti sulkea hanan ja aiheutti tulvan alakerran naapuriin. Tai hän lähti kotoa ostamaan postimerkkejä mutta ostikin seitsemäntoista muropakettia. Vaari ei edes tykännyt muroista.

Pikkuhiljaa vaari alkoi unohdella isompia asioita. Sen, mikä vuosi oli menossa. Oliko hänen kauan sitten kuollut vaimonsa Peggy clossa vai ei. Eräänä päivänä hän ei enää tunnistanut omaa poikaansa.

Kaikkein hämmentävintä oli, että vaari unohti tykänään olevansa iäkäs eläkeläinen. Hän oli aina kertonut pienelle pojanpojalleen Jackille tarinoita seikkailuistaan kuninkaallisissa ilmavoimissa kauan sitten toisessa maailmansodassa. Nyt nämä tarinat muuttuivat hänel-

le koko ajan todellisemmiksi. Itse asiassa hän ei enää tyytynyt vain kertomaan tarinoitaan vaan alkoi elää niitä uudelleen. Nykyhetki haalistui rakeiseksi mustavalkokuvaksi, kun taas menneisyys alkoi loistaa kaikissa väreissä. Oli yhdentekevää, missä vaari oli, mitä hän teki tai kuka hänellä oli seurassaan. Mielessään hän oli salskeanuori lentäjä Spitfire-hävittäjän ohjaimissa.

Vaarin läheisten oli vaikea ymmärtää tätä.

Paitsi yhden.

Hänen pojanpoikansa Jackin.

Kaikkien lasten tavoin Jack rakasti leikkimistä, ja hänestä näytti siltä kuin vaari olisi leikkinyt.

Hän tajusi, että tarvitsi vain leikkiä mukana.

OSA I

KOHTI TAIVAITA

Nötköt à la maitokiisseli

Jack viihtyi kaikkein parhaiten omassa huoneessaan ja omissa oloissaan. Hän oli ujo lapsi, eikä hänellä ollut paljon ystäviä. Hän ei pelannut jalkapalloa puistossa koulukavereiden kanssa vaan istui sisällä kokoamassa rakkaita lentokoneiden pienoismallejaan. Hänen suosikkejaan olivat ne, joita oli käytetty toisessa maailmansodassa: Lancaster-pommikone, Hurricane ja tietysti vaarin vanha kone, tarunhohtoinen Spitfire. Natsien puolelta hänellä oli pienoismallit Dornier-pommikoneesta, Junkersista ja Spitfiren verivihollisesta, Messerschmittistä.

Jack maalasi pienoismallinsa huolellisesti ja ripusti ne siimalla kattoon. Siellä leijuessaan ne näyttivät siltä kuin olisivat olleet keskellä hurjaa ilmataistelua. Jack katseli niitä iltaisin yläsängystään ja vaipui uneen kuvitellen olevansa kuninkaallisten ilmavoimien lentäjä-ässä ihan niin kuin vaari oli aikoinaan ollut. Hänellä oli vaarin kuva sänkynsä vieressä. Vanhassa mustavalkokuvassa vaari oli vielä nuori mies. Kuva oli otettu joskus vuonna 1940, kun taistelu Britanniasta kävi kiihkeimmillään. Vaari seisoi kuvassa ylpeänä ilmavoimien univormussaan.

Haaveissaan Jack lensi aina *ylös, ylös korkeuksiin* aivan niin kuin vaarikin oli tehnyt. Jack olisi antanut kaikkensa, koko menneisyytensä ja tulevaisuutensa, jos olisi saanut edes hetken istua vaarin tarunhoitoisen Spitfire-hävittäjän ohjaimissa.

Haaveissaan hän oli urhea solttu.

Todellisuudessa hän oli surkea tonttu.

Pulma oli siinä, että hänen päivänsä olivat täsmälleen toistensa kaltaisia. Hän meni joka aamu kouluun, teki joka iltapäivä läksyt, söi joka ilta ruokansa television ääressä. Kunpa hän ei olisi ollut niin ujo. Kunpa hänellä olisi ollut paljon ystäviä. Kunpa hän olisi voinut murtautua ulos tylsästä elämästään.

Jackin viikon kohokohta oli sunnuntai. Silloin äiti ja isä jättivät hänet vaarin seuraan. Kun vaarin mieli oli ollut kirkkaampi, hän oli vienyt Jackia unohtumattomille retkille. Kaikkein hauskinta oli ollut käydä Lontoon sotamuseossa. Lontoo ei ollut kovin kaukana, ja museo oli oikea sotahistorian aarreaitta. He olivat yhdessä ihailleet pääsalin katosta riippuvia vanhoja sotakoneita. Heidän suurin suosikkinsa oli tietysti tarunhohtoinen Spitfire. Aina kun vaari näki sen, hänen mieleensä tulvi muistoja. Hän kertoi tarinoitaan Jackille, joka ahmi joka sanan. Pitkällä bussimatkalla kotiin Jack pommitti vaaria sadoilla ja sadoilla kysymyksillä.

”Mikä oli suurin nopeus jota lensit Spitfirella?”

”Pitkö sinun koskaan hypätä laskuvarjolla?”

”Kumpi on parempi hävittäjä, Spitfire vai Messerschmitt?”

Vaarista oli hauskaa vastailta näihin kysymyksiin. Usein heidän ympärilleen bussin yläkertaan kerääntyi lauma lapsia kuuntelemaan hänen uskomattomia tarinoitaan.

”Tämä tapahtui kesällä 1940”, vaari aloitti. ”Taistelu Britanniasta kävi kiivaimmillaan. Yhtenä yönä lensin

Spitfirella Englannin kanaalin yli. Olin joutunut eroon lentolaivueestani. Hävittäjäni oli kokenut taistelussa kovia. Nyt lensin vaivalloisesti kohti tukikohtaa. Juuri silloin kuulin takaani konekiväärien äänen. **RATA-TATAT!** Siellä oli natsien Messerschmitt. Aivan kannoillani! Taas. **RATATATAT!** Olimme kahdestaan meren yllä. Alkoi tulinen taistelu...”

Vaarista oli mahtavaa kertoilla seikkailuistaan. Jack

kuunteli korvat hörössä, sillä jokainen yksityiskohta oli hänestä kiinnostava. Hänestä tuli pikkuhiljaa aikamoinen hävittäjäekspertti. Vaari sanoi, että pojasta sukeutuisi vielä loistolentäjä. Silloin Jackin sydän oli pakahtua ylpeydestä.

Jos telkkarista tuli mustavalkoinen sotaelokuva, he asettuivat mukavasti vaarin sohvaan katsomaan sitä. He katsoivat yhä uudelleen klassikon nimeltä *Lentäjäsankari*. Se kertoi lentäjä Douglas Baderista, joka menetti molemmat jalkansa kauheassa onnettomuudessa ennen toista maailmansotaa. Siitä huolimatta hänestä tuli maineikas lentäjä-ässä. Sateiset sunnuntai-iltapäivät olivat kuin luotuja sellaisille elokuville kuin *Lentäjäsankari*, *Yksi pommikoneistamme on kateissa*, *Tie tähtiin* tai *Kysymys elämästä ja kuolemasta*. Ne hetket olivat parasta mitä Jack tiesi.

Ikävä kyllä vaarin tarjoama ruoka oli hirvittävää. Hän kutsui sitä muonaksi, niin kuin sota-aikaan oli ollut tapana. Hän söi ainoastaan säilykkeitä. Hän valitsi täysin satumanvaraisia aineksia ruokakomerostaan ja sekoitti ne kattilassa.

Suolalihaa ja
ananaspaloja.

Sardiineja ja
riisipuuroa.

Siirappikakku ja
herneitä.

Pajuja
tomaattikastikkeessa
ja säilykepersikoita.

Porkkanasiivuja maitotiivisteessä.

Tomaattikeitolla
päällystettyä
suklaakakkua.

Sardiineja ja
spagettirenkaita.

Munuaispiirasta ja
säilykehedelmiä.

Ryynimakkaraa ja sen
päällä säilykekirsikoita
sokeriliemessä.

Ja vaarin erikoisuutta, *Nötköt à la maitokiisseli*.

KREISIÄ MENOA MAASSA, MERELLÄ JA ILMASSA!

Jackin isosisä on entinen hävittäjälentäjä, toisen maailmansodan sankari. Valitettavasti hänen muistinsa ei ole entisellään, mutta Jack rakastaa vaarin hurjia tarinoita menneistä urotöistä. Kun isosisä alkaa entistä enemmän elää menneisyydessä, hänet passitetaan kammottavaan vanhainkotiin, Illankajon linnaan. Vaari luulee joutuneensa vihollisen vankileirille ja protestoi ankarasti. Jackilla ei ole muuta vaihtoehtoa kuin pelastaa vaarinsa lukkojen takaa. Uskalias pakosuunnitelma on pian valmis, ja vaari ottaa hatkat. Parivaljakolla on edessään kaikkien aikojen seikkailu!

David Walliams

David Wallamsin hauskan,
hurjan ja koskettavan lastenromaanin
on kuvittanut Tony Ross ja
suomentanut Kaisa Kattelus.

L84.2

ISBN 978-952-04-5749-5

9 789520 457495

www.tammi.fi

